

TMMOB

Elektrik Mühendisleri Odası

İstanbul Şubesi

Marmara Enerji Forumu

Faturalama, SKTT ve Maliyetler

Sunum Başlıkları

- Elektrik Piyasasında yaşananlar
- Son Kaynak Tedarik Tarifesi Nedir ?
- Piyasa Takas Fiyatı (PTF) ve YEKDEM Nasıl Oluşur ?
- Düzenleme Hangi Abone Gruplarını Nasıl Etkileyecek ?
- Pik Fiyat Saatlerinin Değişimi
- Fatura Bileşenleri Nelerdir ?
- Biz Son Kullanıcılar Ne Yapabiliriz ?

Elektrik Piyasasında Yaşananlar

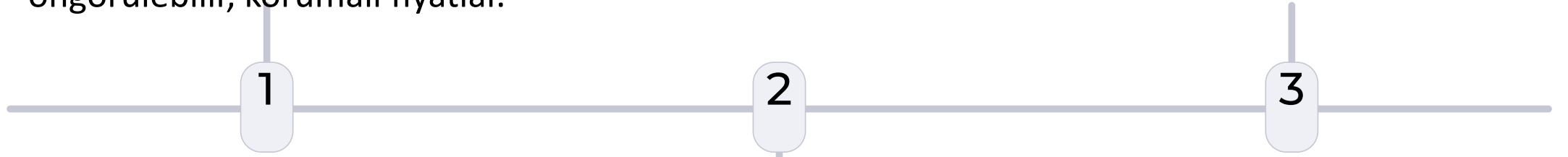

Geçmiş: Kamu Tekeli

Elektrik devlet tarafından "hizmet" olarak sunuluyordu. Vatandaşlar için öngörülebilir, korumalı fiyatlar.

Bugün: Piyasa Dinamikleri

Elektrik "ürün" haline geldi. Tüketiciler piyasa piyasa koşullarına maruz kaldı.

Özelleştirme Süreci

Dikey bütünleşik yapı ayrıştırıldı. Üretim ve ve arz serbest piyasaya açıldı.

Son Kaynak Tedarik Tarifesi Nedir ?

Serbest Tüketici olarak tanımlanan kişiler EDAŞ'ların Perakende Lisansı sahibi şirketlerinden ya da 21 Dağıtım Şirketi haricinde Tedarik Lisansı sahibi olan şirketlerden Son Kaynak Tedarik Tarifesi (SKTT) olarak tabir edilen tarifieden daha makul bir fiyat ile elektrik tedarik etmeye çalışırlar. İkili anlaşma hesabında diğer maliyetler ve makul kar marjı için belirlenen katsayı (KBK) kurul tarafından belirlenir. Bu hesaplamada kullanılan formül;

$$(PTF+YEKDEM)*KBK$$

olup. Bu formülde ;

PTF	: Piyasa Takas Fiyatı
YEKDEM	: Yenilenebilir Enerji Destekleme Fiyatını
KBK	: Kurulca Belirlenen Katsayı

Şeklindedir.

Son Kaynak Tedarik Tarifesi Nedir ?

Piyasa Yükseldiğinde

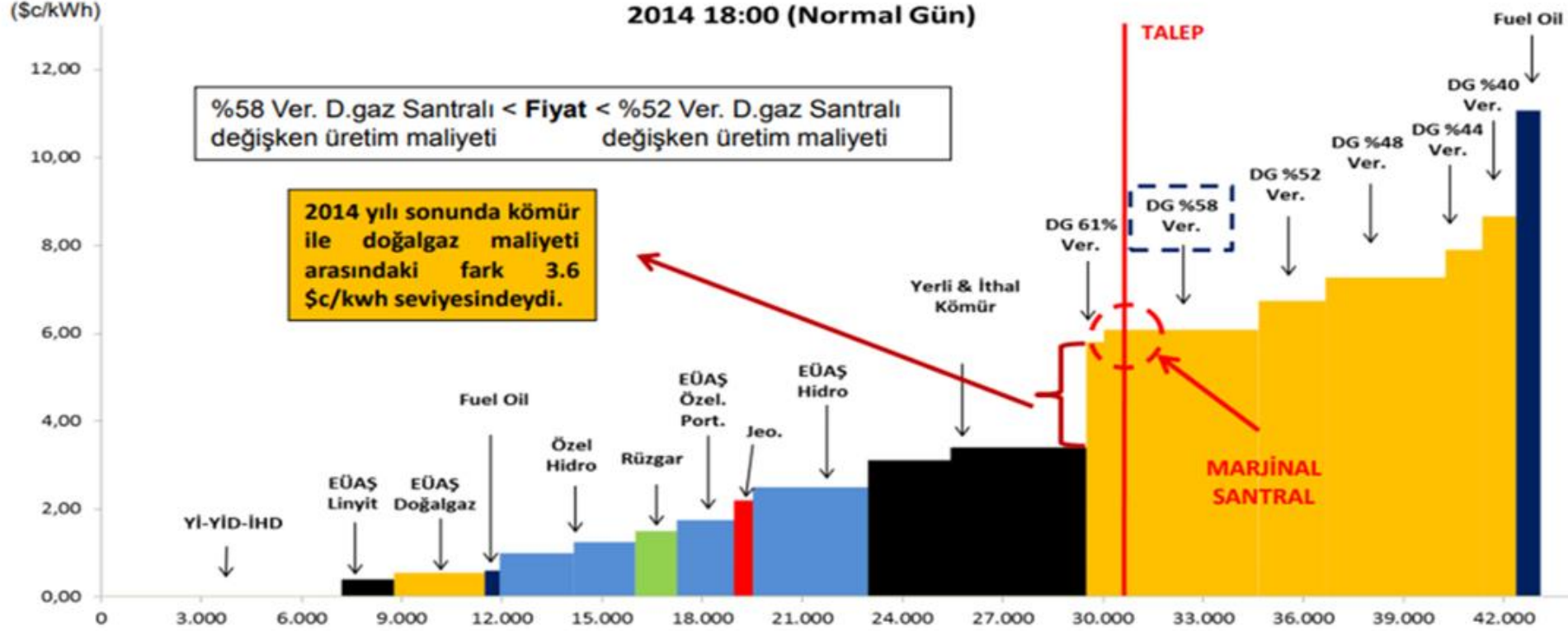
Fiyat artışları doğrudan tüketiciye yansıtılır. Hiçbir koruma yok.

Piyasa Düştüğünde

SKTT ulusal tarifeden düşük olamaz. Tüketici düşüşten faydalanamaz.

"SKTT ile hesaplanan birim fiyat, hiçbir zaman ulusal tarife fiyatından fiyatından daha düşük olamaz. Bu kural, tüketici için asimetrik bir risk bir risk profili yaratmaktadır."

Piyasa Takas Fiyatı (PTF) Nasıl Oluşur ?

Kavnak: (Garanti Bankası. 2015).

YEKDEM Fiyatı Nasıl Oluşur ?

YEKDEM, "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması" ifadesinin kısaltmasıdır. Bu mekanizma, yenilenebilir enerji kaynaklarını teşvik etmek için yatırımcılara destek sağlamak amacıyla kurulmuştur. YEKDEM'in temel hedefi, yenilenebilir enerji yatırımlarını artırarak yerli ve milli kaynakların daha etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve bu sayede enerji ithalatına olan bağımlılığı azaltmaktır. Sonsuz bir potansiyele sahip yenilenebilir enerji kaynakları, tükenmez yapıları nedeniyle büyük bir öneme sahiptir. Ancak bu yatırımlar, genellikle yüksek maliyet gerektirir. İşte tam bu noktada YEKDEM devreye girerek yatırımcıları teşvik eder ve güneş, rüzgar, jeotermal, biyokütle gibi kaynaklardan elektrik üreten tesislerin mali yüklerini hafifletir. Peki bu maliyet nasıl finanse edilmektedir ?

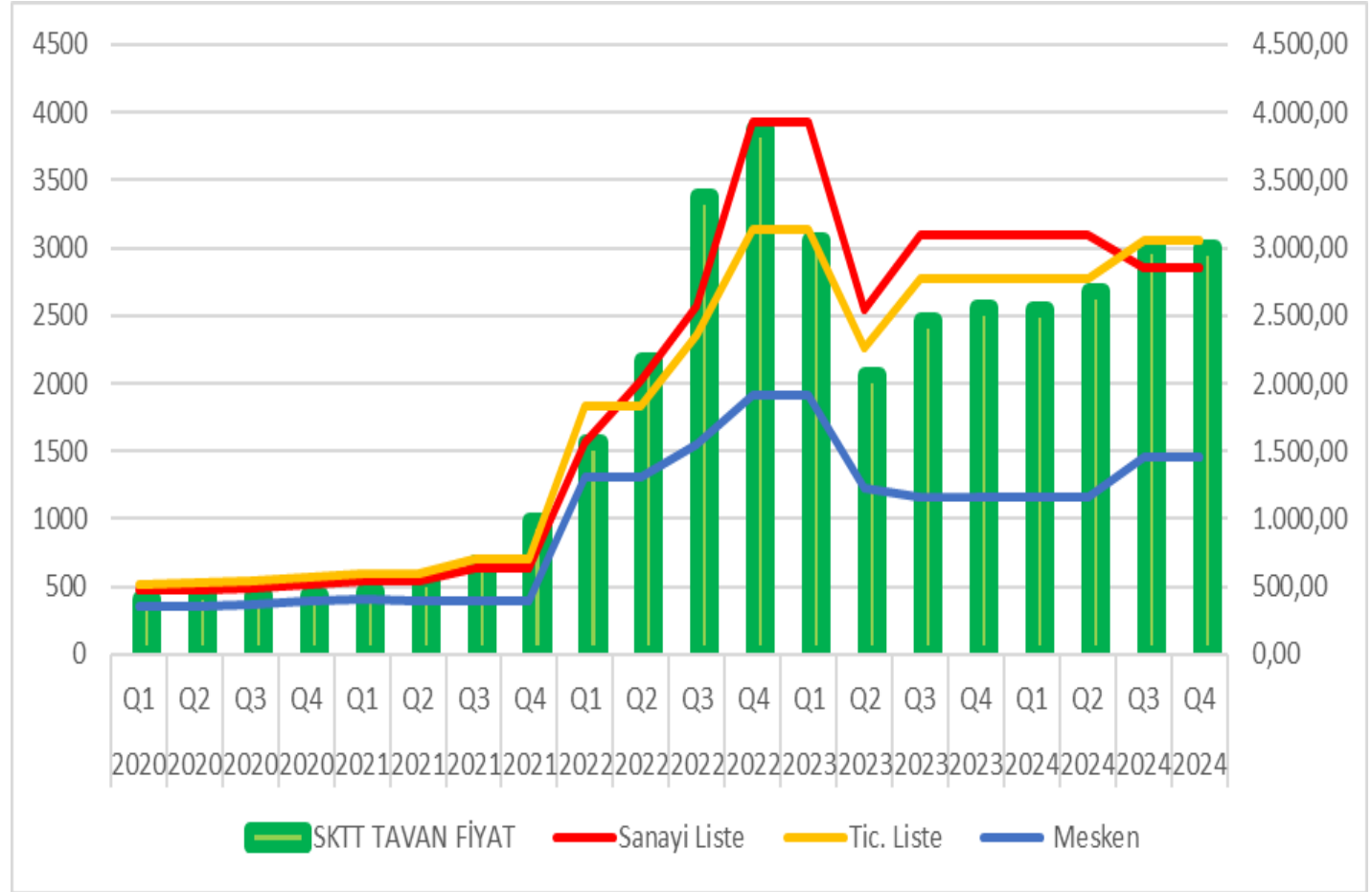
YEKDEM kapsamındaki santrallere yapılan destekleme ödemesi ile ilgili santrallerin Gün Öncesi Piyasasında PTF üzerinden satışı edinilen gelir arasındaki fark YEKDEM bedeli olarak bütün tüketici faturalarına birim bedel olarak yansıtılmaktadır.

Dönem	YEKDEM Tüketici	YEKDEM EDAŞ
1.01.2022	27,71	27,71
1.02.2022	0,00	-70,07
1.03.2022	0,00	-297,46
1.04.2022	0,00	-441,83
1.05.2022	0,00	-223,06
1.06.2022	0,00	-556,55
1.07.2022	0,00	-423,11
1.08.2022	0,00	-636,53
1.09.2022	0,00	-1.036,97
1.10.2022	0,00	-1.020,82
1.11.2022	0,00	-972,48
1.12.2022	0,00	-977,19
1.01.2023	0,00	-634,34
1.02.2023	0,00	-369,25
1.03.2023	0,00	-121,85
1.04.2023	67,20	67,20
1.05.2023	31,02	31,02
1.06.2023	255,86	255,86
1.07.2023	200,94	200,94
1.08.2023	116,39	116,39
1.09.2023	197,81	197,81
1.10.2023	175,07	175,07
1.11.2023	232,01	232,01
1.12.2023	225,58	225,58
1.01.2024	254,57	254,57

Düzenleme Hangi Abone Gruplarını Nasıl Etkileyecek ?

Tabloda da görülebileceği üzere gerçekleştirilen düzenleme ile Sanayi ve Ticarethane abonelerinin maliyetleri bir miktar artacaktır ancak en fazla Mesken aboneleri'nin maliyetlerinin artacağı aşikardır.

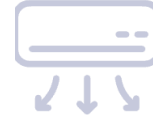

Düzenleme Hangi Abone Gruplarını Nasıl Etkileyecek ?

Kalabalık Aileler

Yıllık 5.000 kWh limitini aşan yaklaşık 1,2 milyon mesken abonesi. Siteler ve apartmanlar dahil edildiğinde 15 milyon vatandaş etkileniyor.

Yoğun Klima Kullanıcıları

Ege ve Akdeniz bölgelerinde yazın yoğun klima kullanan haneler. Elektrikli ısıtma kullananlar.

Evden Çalışanlar

Gün boyu yüksek enerji tüketen bireyler. Elektrikli araç şarj edenler.

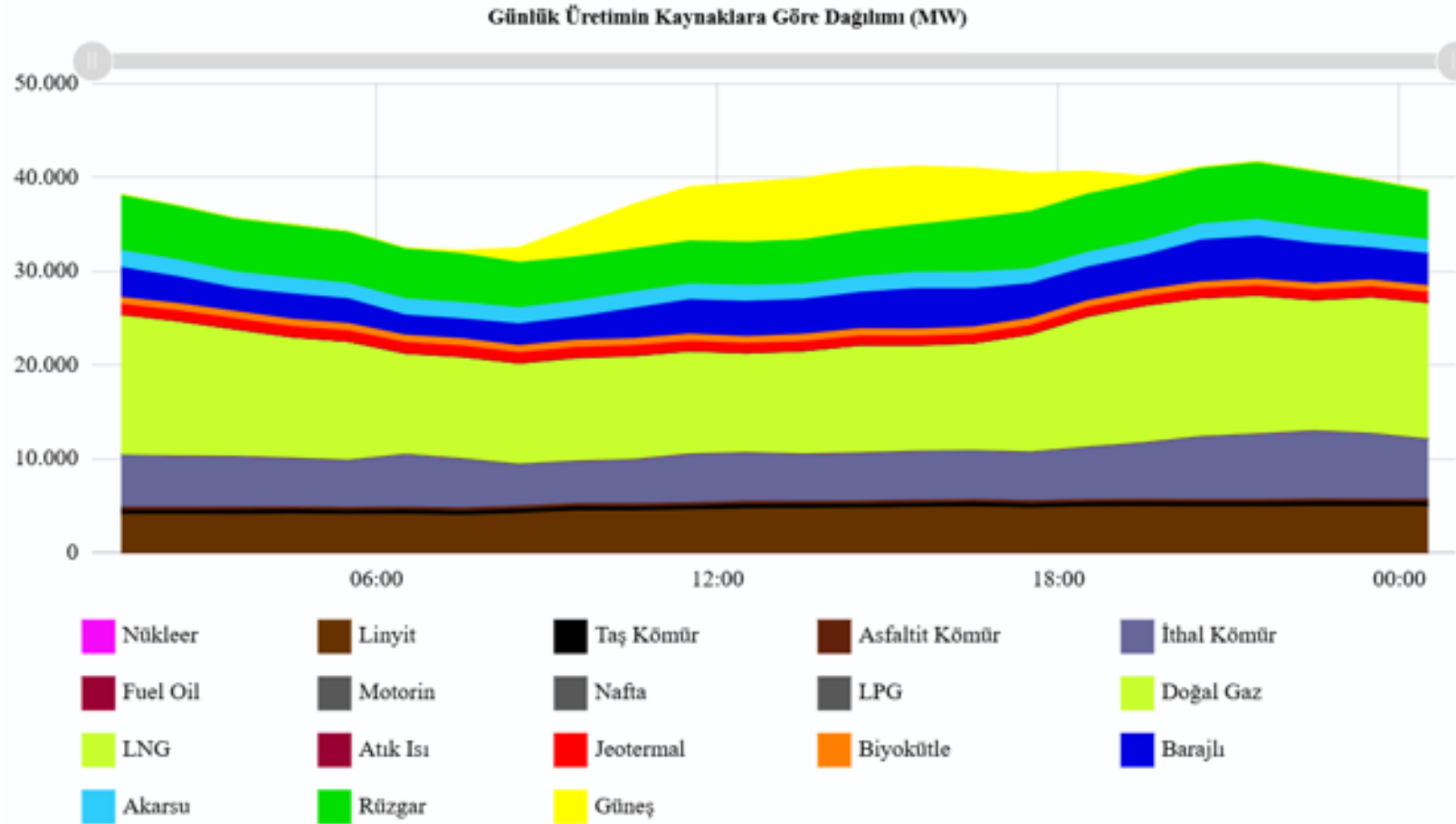

Esnaf ve KOBİ'ler

Yıllık 15.000 kWh limitini aşan restoran, mağaza, küçük atölye sahipleri.

Pik Fiyat Saatlerinin Değişimi

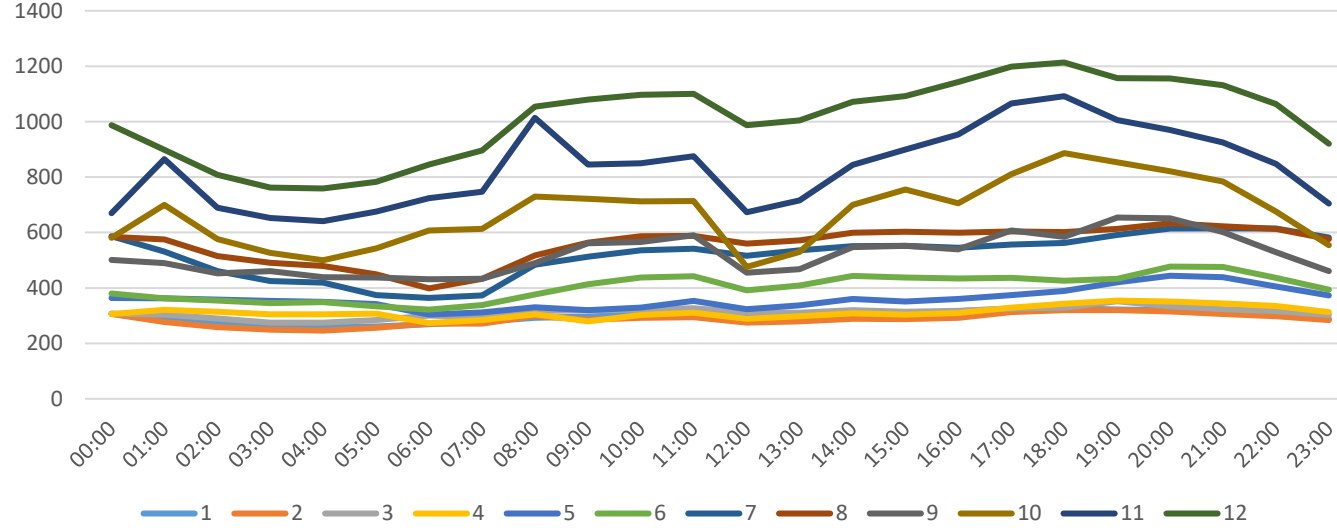
2021

Pik Fiyat Saatlerinin Değişimi

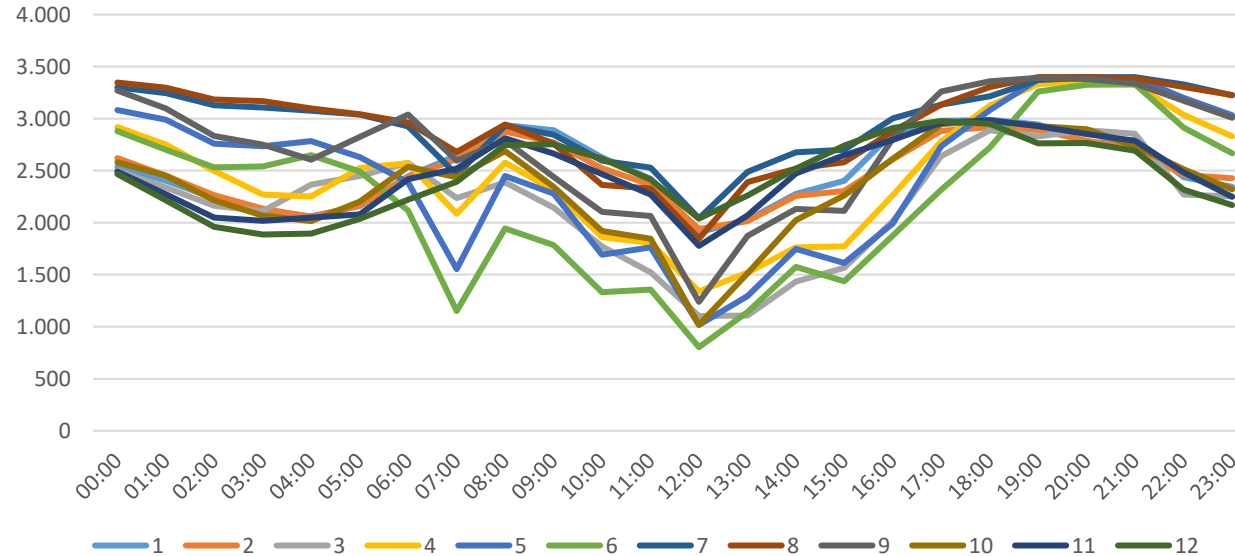

2021 Yılı PTF Aylık Ortalama

2021 PTF Değerleri		
Zaman	Ortalama PTF (TL/MWh)	%
Gece	466	92%
Gündüz	503	99%
Puant	586	115%
Genel Toplam	508	100%

Son 12 Ay PTF Aylık Ortalama

Son 12 Ay PTF Değerleri		
Zaman	Ortalama PTF (TL/MWh)	%
Gece	2.593	103%
Gündüz	2.217	88%
Puant	3.046	121%
Ortalama	2.515	100%

Kaynak : EPIAŞ

Fatura Bileşenleri Nelerdir ?

Tedarik Şirketiniz ile iletişiminizde bu bilgileri kullanmanız gerekecek

Fatura Numarası, Dönemi, oluşturma
zamanı bilgileri

Tüketici bilgileri ile Abone Grubu ve Vergi bilgileri

Fatura Tutarı, Son Ödeme Tarihi ve Ortalama Tüketim bilgileri

Sözleşme Hesap No	Tekil Kod/ Tesisat No	Müşteri No
10*****	40*****	10*****

Fatura Sıra No: 13000000000000000000x
Fatura Dönemi/Tarihi/Saat: 11/2022 11.11.2022 16:22

MÜŞTERİ BİLGİLERİ

Ad Soyad: Y***** T*****
Adres: K***** M***** H***** S***** N***** S***** A*****
Tüketici/Gümrük Tek Ter. Tek Zam. Kamu ve Özel Hiz. Sekt.
ile Diğ. AG/Son Kayn. Tar. Serbest Türk.
Vergi Dairesi - VKN: ***** VD - 1111111111

ÖDENECEK TUTAR (₺)	Son Ödeme Tarihi	Fatura Ort. Tüketim (kWh/gün)
3.312,20	21.11.2022	32,301

Elektrik sayacının ilk ve son okuma tarihleri ile
okunan gün sayısı
Gündüz - Puant - Gece endeks bilgileri
Endüktif ve Kapasitif endeks bilgileri

Son endeks - ilk endeks farkı ile bulunan tüketim değerleri ile bağlı olunan tarife birim fiyatının çarpılması sonucu enerji bulunan enerji bedeli bilgisi

İlgili Mevzuat gereği alınan Vergi ve Fonlar ile ilgili bilgiler ile Tüketim, Vergi ve Fonların Toplanması ile oluşan Fatura Tutarı ve var ise eski borç bilgisi

Bir sonraki okuma dönemi bilgisi
Var ise otomatik ödeme talimatı bilgisi
Akım trafosu mevcut ise çarpan değeri,
maksimum güç ile sözleşme gücü bilgisi
Sayaç Marka ve Seri No bilgisi
Okuma yapan ekip bilgisi

Bir önceki yıl toplam tüketim ile Günlük ortalama tüketim bilgisi
İçinde bulunan yıl toplam tüketim bilgisi ile Günlük ortalama tüketim bilgisi

Okuma Bilgileri	İlk	Son	Fark
Okuma (Gün)	12.10.2022	11.11.2022	30
İlk Zaman (Endeks)	18.382.451	19.055.315	969,034
Gündüz (Endeks)	3.840.229	3.801.958	167,292
Gecce (Endeks)	1.042.385	1.176.826	134,441
Endüktif (Endeks)	1.153.270	1.178.878	25,608
Kapasitif (Endeks)	1.517.512	1.775,617	258,105
Fatura Detay	Tüketim	Birim Fiyat	Bedel (TL)
Enerji Tük. Bed. Düşük Kad.	900,000	2.711,0040	2.439,90
Enerji Tük. Bed. Yüksek Kad.	69,034	3,60923300	249,16
Reaktif (Kapasitif) (kVAr)	258,105	0,48299600	124,65
Reaktif Tenzi	258,105	0,48299600	-124,65
Vergi ve Fonlar			623,09
Enerji Fonu			0,00
TRT Payı			0,00
Elekt. ve Hvg. Tük. Ver.			117,85
KDV %18 (Matrah 2.808,91 TL)			505,24
Fatura Tutarı			3.312,15
YALNIZ Üçüncüyüzonkiktonbeşer			
Okuma Dönem Yuvarlama Farkı			0,03
Yuvarlama			0,02
Ödenecek Tutar			3.312,20
Eski Borç/Bakiye (TL)			0,00
Ödemelerinizi zamanında yaptığınız için teşekkür ederiz.			
Sonraki Okuma Dönemi		12.2022	
Ölomatik Ödeme Talimatınız		XXXXXXXXXX BANKASI	
Çarpan/Demand/Alanı/Gücü		1,000/-/24.000	
Sıyç Mmk/Tip/Seri		LUNA/52212061	
Sayış Okuma Birimi		727A0780	
Tüketimleriniz (Tasarruf önerilerinizi arka sayfada bulabilirsiniz.)			
Dönem	Toplam	Günlük Ortalama	
2023	20.276,112 [kWh]	55,54 [kWh]	
2024	19.533,144 [kWh]	62,010 [kWh]	
MESAJIMIZ VAR			

Katma Değer Vergisi : 3065 Sayılı KDV Kanunu 10. maddesinin G bendi uyarınca fatura üzerinden hesaplanan bedeldir.

Elk. ve Hvg. Tük. Ver. (Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi) : (BTV) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca uygulanmaktadır. Aktif enerji tüketimi üzerinden hesaplanır.

Önceki Dönem Yuvarlama Farkı : Önceki dönemde kuruş hanesini +/- yuvarlanması sonucu oluşan tutarın bir sonraki faturada görüldüğü alandır.

Yuvarlama Farkı : Faturadaki kuruş hanesinin 5'in üstünde olması halinde yukarı; 5'in altında olması halinde aşağıdaki tutara eşitlenmesidir.

Biz Son Kullanıcılar Ne Yapabiliriz ?

Düzenlemede yürürlüğe girdiği için ciddi sayıda Sanayi, Ticarethane ve Mesken abonesi Serbest Piyasa koşulları ile muhatap olacaktır.

Bu durumda yapılması gerekenler;

- Dağıtım Şirketinin Perakende şirketleri ve onlar haricinde lisans almış Tedarik Şirketleri ile iletişime geçip Mesken hariç aboneler tavan oranları olan %9,38'den, Mesken aboneleri ise %5'den daha düşük bir oran ile anlaşma sağlamaya çalışmalıdırlar.
- Sözleşme detayında tedarikçi değişimi söz konusu olduğunda bir ceza maddesi olmamasını kontrol etmelidirler. Eğer bu şekilde bir madde mevcut ise sözleşmeden çıkartılmasını talep etmelidirler.
- Fiyat hesaplama detaylarının kendilerine bir hesaplama tablosu ile her ay iletilmesini talep etmelidirler.

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Enerji Komisyonu Başkanı

Ali Hakan Everekli

LinkedIn Erişim

